

**Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лельвиж авыл  
жирлеге Башкарма комитеты**

**КАРАРЫ**

21 декабрь 2021 ел

№ 21

«ТР Кукмара муниципаль районы Лельвиж авыл жирлеге территориясендә 2021 – 2025 елларга кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү Программасын раслау турында»

«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы федераль законнарга, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына таянып, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лельвиж авыл жирлеге территориясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өчен шартлар тудыру максатларында, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лельвиж авыл жирлеге башкарма комитеты

**КАРАР БИРӘ:**

1. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лельвиж авыл жирлеге территориясендә 2021 – 2025 елларга кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү Программасын расларга (Программа кушып бирелә).
2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru> адресы буенча, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лельвиж авыл жирлегенә рәсми сайтында <http://kukmor.tatarstan.ru> адресы буенча һәм жирлекнең мәгълүмати стендларында бастырып чыгарырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Кукмара муниципаль районы  
Лельвиж авыл жирлеге  
Башкарма комитеты житәкчесе



Э.Ю.Игнатьева

РАСЛАНГАН

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лельвиж авыл жирлеген башкарма комитетының 2021 елның 21 декабрдәгә 21 номерлы карары белән

**Кукмара муниципаль районы Лельвиж авыл жирлеген территориясендә 2021 – 2025 елларга кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү программасы паспорты**

Программаның исеме	«Кукмара муниципаль районы Лельвиж авыл жирлеген территориясендә 2021 – 2025 елларга кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү программасы»
Программаның заказчысы:	Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лельвиж авыл жирлеген Башкарма комитеты
Программаны эшләүче:	Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лельвиж авыл жирлеген Башкарма комитеты
Программаның нигезе:	«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәгә 209-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы
Программаның максатлары:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Кукмара муниципаль районының Лельвиж авыл жирлеген буенча кече бизнесны үстерү өчен оптималь шартлар тудыру</li> <li>- кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү исәбенә икътисади күтәрелеш һәм халыкны эш белән тәмин итү проблемаларын хәл итү</li> </ul>
Программаның бурычлары:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Кукмара муниципаль районы Лельвиж авыл жирлеген буенча кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү инфраструктурасын үстерү;</li> <li>2. Барлык дәрәжәдәгә бюджетларга кече һәм урта бизнестан салым керемнәрен арттыру;</li> <li>3. Кече һәм урта эшмәкәрлекнең инвестицион активлыгын арттыру;</li> <li>4. Жир мөнәсәбәтләрен камилләштерү һәм жир базарын үстерү;</li> <li>5. Минималь хезмәт хакы дәрәжәсен минималь куллану бюджеты бәясеннән дә ким булмаган күләмдә тәмин итү;</li> <li>6. Бизнес-Хакияят-Жәмгыять коммуникацияләре системасын үстерү;</li> <li>7. Халыкны эш белән тәмин итү өлкәсендә районның балансланган икътисади сәясәтен исәпкә алып, кече бизнес өлкәсенә эш белән мәшгуль булмаган халыкны жәлеп итү өчен өстәмә стимуллар булдыру;</li> <li>8. Кече бизнес өлкәсендә мәшгуль кешеләрне социаль яклау белән тәмин итү.</li> <li>9. Халыкның тормыш шартларын яхшыртуда кече бизнесның ролен арттыру.</li> </ol>

Программаны финанслау күләме	Чараларны тормышка ашыру өчен Лельвиж авыл жирлегенә бюджетны хисабына финанслау күләме каралмаган. Лельвиж авыл жирлегенә кече бизнес субъектларының үз акчалары
------------------------------	--

### Программа бүлекләре

1. Лельвиж авыл жирлегенә территориясендә кече һәм урта эшмәкәрлекнең торышын анализлау.
2. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары һәм аларны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү.
3. Программаны ресурслар белән тәмин итү
4. Программаның социаль-икътисады нәтижәләргә көтелгән бәя
5. Эшмәкәрлек эшчәнлегенә өстенлекләр төрләре.
6. Программаның төп чаралары эшләнгән юнәлешләр
7. Программаны тормышка ашыру механизмы.
8. Лельвиж авыл жирлегенә буенча 2021 – 2025 елларга кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү Программасының төп чаралары.

#### 1. Лельвиж авыл жирлегенә территориясендә кече һәм урта эшмәкәрлекнең торышын анализлау

Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү хужалык итүнең базар системасының аерылгысыз элементы булып тора. Базар икътисады алга киткән илләрдә кече эшмәкәрлек дәүләт икътисадының нигезе, хужалык үсешенә двигателе булып тора, чөнки бу теләсә кайсы жәмгыятьнең эшлекле тормышының иң динамик һәм сыгылмалы формасы.

Хужалык итүнең базар системасы шартларында кече һәм урта эшмәкәрлекнең аерым ролен түбәндәге факторлар билгели:

- үз тормышын һәм лаеклы тормыш дәрәжәсен мөстәкыйль тәмин итүче һәм гражданлык жәмгыятенә тотрыкландыручы төп сәяси көч булган урта сыйныф өлешен арттыру;

- кече һәм урта эшмәкәрлек секторында яңа эш урыннары булдыру өчен зур потенциал булу, жәмгыятьтә эшсезлек дәрәжәсен һәм социаль киеренкелекне киметү;

- халыкның төп массасының ижтимагый психологиясенә һәм тормыш ориентирларының үзгәрүе;

- кече һәм урта эшмәкәрлекнең сыгылмалылыгы һәм житештерү структурасын тиз арада үзгәртеп кору, яңа технологияләр һәм фәнни эшләнмәләргә оператив рәвештә булдыру һәм куллану сәләте.

Шуның белән бәйләп рәвештә Кукмара районы Лельвиж авыл жирлегенә буенча кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү Программасын эшләү һәм тормышка ашыру зарурлыгы туа.

Әлеге Программа «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законнар, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшләнә.

Кече эшмәкәрлек 2021 елның 01 декабрдә торышы буенча түбәндәге күрсәткечләр белән характерлана:

№	Күрсәткечләр исеме	Үлчәү	2020 ел	2021 ел
---	--------------------	-------	---------	---------

т/б		берәмлекләре	хисап	хисап
1	Лельвиж авыл жирлеге буенча теркәлгән кече предприятиеләр саны	берәмлек	3	3
2	Шулардан:			
	Авыл хужалыгы	берәмлек	0	0
	Сәүдә һәм жәмәгать туклануы	берәмлек	3	3
3	Шәхси эшмәкәрләр сыйфатында теркәлгән физик затлар саны	кеше	2	2
	кече предприятиеләр	берәмлек	8	8
	юридик зат белеме булмаган физик затлар	берәмлек		
4	Кече предприятиеләр буенча (тышкы совмestительләрдән башка) хезмәткәрләрнең исемлек буенча уртача саны	кеше	8	8
	шул исәптән икътисад тармаклары буенча:			
	Авыл хужалыгы	кеше	0	0
	Сәүдә һәм жәмәгать туклануы	кеше	8	8

## 2. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары һәм аларны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Хәзерге вакытта Кукмара муниципаль районының Лельвиж авыл жирлегендә кече эшмәкәрлек өлкәсендә элеккегечә хәл ителмәгән проблемалар бар.

Жирлектә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлеге үсешен тоткарлаучы факторлар булып түбәндәгеләр тора:

- инвестицион ресурслардан файдалану кыенлыгы, кредит ресурсларының һәркем файдалана алырлык булмавы фонында үз финанс чараларың житмәве;

- гамәлдәге законнардагы үзгәрешләр турында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының мәгълүматы аз булу, административ киртәләр һәм эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашырганда хакимият органнарының төгәл регламентлары булмау;

- шәһәрнең... кече предприятиеләрендә квалификацияле эшче белгечлекләргә кытлык булу.

Эшмәкәрлек эшчәнлеге субъектлары тарафыннан карарлар кабул итүне һәм гамәлгә ашыруны таләп итә торган проблемалар:

- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының социаль җаваплылыгы югары булмау (ялланган хезмәткәрләр белән хезмәт мөнәсәбәтләрен рәсмиләштермәү, хезмәткә түләү фондын киметү һәм аны «конверт» формасында түләү, мәжбүри пенсия иминияте һәм социаль иминиятләштерү турындагы законнарны үтәмәү);

- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлеген алып бара торган икътисад тармакларының диспропорциясе (сәүдәнең шактый үсеше фонында житештерүнең житәрлек дәрәжәдә үсмәве).

Лельвиж авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне алга таба да үстерү һәм булган каршылыкларны урыннарда мәгълүмати, белем бирү, консультация, финанс юнәлешләрендә комплекслы һәм адреслы ярдәм күрсәтү юлы белән аны үстерү өчен уңайлы шартлар тудыру буенча максатчан эш нигезендә, эшлекле элементларне һәм кооперацияне җайга салу юлы белән, шулай ук эшмәкәрләрдә коллектив ихтыяж туарга мөмкин булган башка аспектларда ярдәм күрсәтү юлы белән генә җиңеп чыгу мөмкин. Программа билгеләнгән максатларга ирешү өчен жирле хакимият органнарының, шулай ук дәүләтнеке булмаган оешмаларның көчләрен берләштерергә һәм оптимальләштерергә мөмкинлек бирчәк.

## 2. Программаны ресурслар белән тәмин итү

Чараларны тормышка ашыру өчен Лельвиж авыл жирлегенә бюджетында финанслау чыганакалары каралмаган.

Финанслау күләмнәре – Лельвиж авыл жирлегенә кече бизнес субъектларының үз акчалары

#### **4. Программаның социаль-икътисадыи нәтижәләлегенә көтелгән бәя**

Программа Кукмара муниципаль районының Лельвиж авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне алга таба үстерү өчен уңай шартлар тудыруга юнәлдерелгән чаралар комплексын үз эченә ала.

Программаны үтәү түбәндәгеләргә ярдәм итәчәк:

- районда икътисадыи һәм социаль стабиллекнең иң мөһим элементларыннан берсе буларак, кече һәм урта эшмәкәрлекнең тотрыклы эшчәнлеген барлыкка китерүне стимуллаштыра торган уңай икътисадыи мохит формалаштыру;

- кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү темпларын арттыру, эшчәнлек өлкәләрен киңәйтү һәм кече предприятиеләрне икътисадыи яктан ныгыту;

- эш белән тәмин итүнең өстәмә мөмкинлекләре барлыкка килү, кече эшмәкәрлектә эшләүче хезмәткәрләрнең хезмәт хакын арттыру;

- товар базарын конкурентлыкка сәләтле продукция һәм жирле производство хезмәтләре белән тәмин итү;

- кече һәм урта эшмәкәрлекнең социаль жаваплылыгы арту.

#### **5. Эшмәкәрлек эшчәнлегенә өстенлекле төрләре**

Жирлек халкының тормыш-көн күрешен яхшыртуга юнәлдерелгән тотрыклы икътисади үсешне тәмин итү максатыннан, эшмәкәрлек эшчәнлегенә өстенлекле төрләре билгеләнә:

- авыл хужалыгы продукциясе житештерү;

- халыкка көн күреш хезмәте күрсәтү;

- транспорт һәм элемент өлкәсе;

- төзелеш;

- социаль хезмәт күрсәтү өлкәсе.

#### **6. Программаның төп чаралары эшләнгән юнәлешләр**

1. Кече һәм урта эшмәкәрлекне нәтижәле үстерү өчен хокукый базаны камилләштерү һәм административ киртәләренә киметү.

2. Кече һәм урта эшмәкәрлеккә мәгълүмати-консультацион ярдәм күрсәтү.

3. Лельвиж авыл жирлегенә эшмәкәрленә уңай имиджын һәм жәмәгәтчелектә кече һәм урта эшмәкәрлек турында уңай фикер формалаштыру;

4. Кече эшмәкәрлек өчен квалификацияле кадрлар әзерләү.

5. Яшьләренә һәм эшсезләренә эшмәкәрлек башлангычын хуплау һәм стимуллаштыру.

6. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары, шулай ук кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары белән хакимият органнары арасында партнерлык мөнәсәбәтләре урнаштыруга ярдәм итү.

#### **7. Программаны тормышка ашыру механизмы**

Программа белән идарә итү	Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лельвиж авыл жирлегенә Башкарма комитеты
Программаны финанслау	Лельвиж авыл жирлегенә кече бизнес субъектларының үз акчалары
Программаның төп	Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лельвиж

башкаручылары	авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаның үтәлешен контрольдә тоту	Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лельвиж авыл жирлеге Башкарма комитеты

## 8. Лельвиж авыл жирлегә территориясендә 2021 – 2025 елларга кече һәм урта эшмәкәрлеккә үстөрү Программасының төп чаралары

№ т/б	Чаралар исемлегә	Нәтижә	Финанслау чыганагы	Үтәү вакыты
1	2	3	4	6
1. Эшмәкәрлеккә инновацион үсешкә (инфраструктураны үстөрү, инновацион потенциалны гәмәлтә ашыру, яшьләрне инновацион процесска жәлеп итү)				
1	Яшьләрне эшмәкәрлеккә жәлеп итүгә ярдәм итә торган чаралар комплексын уздыру, шул исәптән укыту, магълумати тәэмин итү, конкурслар һәм ярышлар, ярминкәләр, конференцияләр, бизнес-фестивальләр һ. б. ларны уздыру	Яшьләрне эшмәкәрлек эшчәнлегенә жәлеп итү. Яшь белгечләрне эшкә урнаштыру мазьәлсән өлешчә хәл итү	Финанслаудан башка	2022 – 2025 еллар
2. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына финанс-кредит һәм мөлкәт ярдәмә күрсәтү				
	Лельвиж авыл жирлегә буенча кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына дәүләт ярдәмә кысаларында чараларны гәмәлтә ашыруда федераль һәм республика дәүләт хакимияте структураларына ярдәм итү	Эшмәкәрлеккә үстөрүгә юнәлдерелгән федераль һәм республика программаларында катнашучы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары санын арттыру	Финанслаудан башка	2022 – 2025 еллар
2	Лельвиж авыл жирлегә икътисадынын өстенлеккә юнәлешләрән үстөрү максатларында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына Лельвиж авыл жирлегә буенча жир кишәрлекләре, торак булмаган биналар белән тәэмин итүдә булышу	Жирлек икътисадынын өстенлеккә юнәлешләрән үстөрү максатларында кече һәм урта предприятиеләрне жир кишәрлекләре, торак булмаган сәүдә һәм житештерү биналары белән тәэмин итү, районда үткәрелә торган тендерлар, аукционнар турында эшмәкәрләрнен хәбәрдарлыгын арттыру	Финанслаудан башка	2022 – 2025 еллар
3	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын муниципаль ихтыяждларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алуларга жәлеп итү һәм стимуллаштыру	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын муниципаль ихтыяждларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алуларга жәлеп итү һәм стимуллаштыру	Финанслаудан башка	2022 – 2025 еллар
3. Кече һәм урта эшмәкәрлеккә магълумати-консулыгацион ярдәм күрсәтү.				

1	<p>Районда кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү һәм аны үстерү өлкәсендә үткәрелә торган чараларны магълүмати яктан тәэмин итү (букилетлар әзерләү)</p>	<p>Кече һәм урта бизнес өлкәләренә ярдәм итү, эшмәкәрлек тәжрибәсен системалаштыру һәм тарату. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын Кукмара муниципаль районы Лельвиж авыл җирлегенә Башкарма комитеты үткәргән конкурсларда, күргәзмәләрдә, башка чараларда катнашуга жәлеп итү</p>	<p>Финанслагудан башка</p> <p>2022 – 2025 еллар</p>
<p>3. Эшмәкәрнен уңай имиджын һәм жәмәгатьчелектә кече һәм урта эшмәкәрлек турында уңай фикер формалаштыру</p>			
1	<p>Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын Татарстан Республикасы һәм Россия Федерациясенең территориясендә үткәрелә торган күргәзмәләрдә, ярминкәләрдә, конкурсларда катнашуга жәлеп итү</p>	<p>Эшмәкәрлеккә үстерүгә ярдәм итү, эшмәкәрлек эшчәнлегенә иң яхшы субъектларын эшенә алдынгы тәжрибәсен тарату, Лельвиж авыл җирлегенә социаль-икътисадый үсештә кече һәм урта бизнесның ролен һәм әһәмиятен пропагандалау</p>	<p>Финанслагудан башка</p> <p>2022 – 2025 еллар</p>